Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Δεδομένα της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας (ESS) δείχνουν ότι, παρά τη γενική αύξηση της εκπαιδευτικής κινητικότητας, τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο εξακολουθούν να έχουν σημαντικό πλεονέκτημα στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η διαγενεακή εκπαιδευτική κινητικότητα αναφέρεται στον βαθμό κατά τον οποίο τα παιδιά αποκτούν διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο από τους γονείς τους. Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους δείκτες ισότητας των ευκαιριών, καθώς αποτυπώνει κατά πόσο η κοινωνική προέλευση εξακολουθεί να επηρεάζει τις εκπαιδευτικές προοπτικές των νέων. Παρά τη σημαντική επέκταση της εκπαίδευσης τις τελευταίες δεκαετίες, η επίδραση της οικογένειας παραμένει εμφανής σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες.

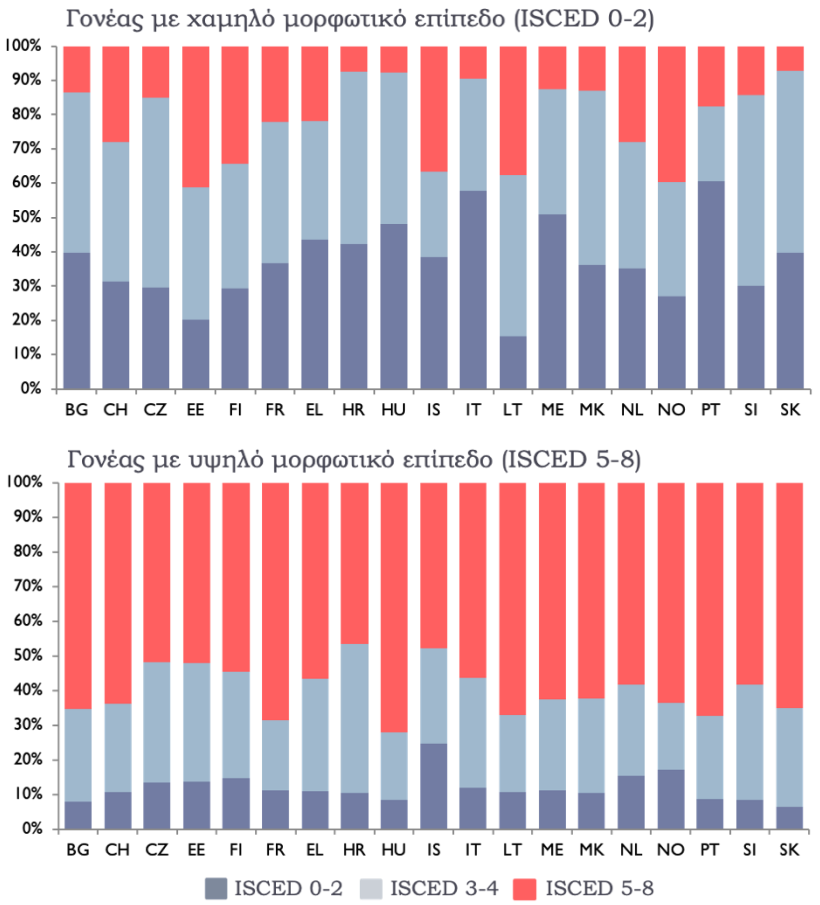
Με βάση στοιχεία του 10ου γύρου της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας (ESS), μελέτη εξετάζει την διαγενεακή εκπαιδευτική κινητικότητα σε δεκαεννέα ευρωπαϊκές χώρες, αναδεικνύοντας τον βαθμό στον οποίο το μορφωτικό επίπεδο των γονέων συνδέεται με τις εκπαιδευτικές διαδρομές των παιδιών. Πιθανότητες μετάβασης μεταξύ εκπαιδευτικών επιπέδων και δείκτες κινητικότητας δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικές μετακινήσεις είναι κυρίως ανοδικές, καθώς τα παιδιά επιτυγχάνουν συχνότερα υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο από εκείνο των γονέων τους.

Παρά τη γενικότερη τάση προς ανοδική εκπαιδευτική κινητικότητα, οι ευκαιρίες πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εξακολουθούν να μην κατανέμονται ισότιμα. Τα άτομα που προέρχονται από γονείς με υψηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν σημαντικά μεγαλύτερη πιθανότητα να ολοκληρώσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ τα άτομα που προέρχονται από λιγότερο ευνοημένο εκπαιδευτικό υπόβαθρο εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν περιορισμένες πιθανότητες πρόσβασης και ολοκλήρωσης της ανώτατης εκπαίδευσης.

“Οι ευκαιρίες στην εκπαίδευση δεν ξεκινούν από την ίδια αφετηρία για όλους”

Σημαντικές διαφορές στις τάσεις εκπαιδευτικής κινητικότητας καταγράφονται μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, με τις σκανδιναβικές χώρες να εμφανίζουν τα υψηλότερα επίπεδα κινητικότητας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες. Παρά τη σχετικά υψηλή ανοδική εκπαιδευτική κινητικότητα που καταγράφεται στην Ελλάδα, η οικογενειακή εκπαιδευτική προέλευση εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τις εκπαιδευτικές διαδρομές, καθώς τα άτομα με γονείς υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου έχουν περίπου 2,5 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να ολοκληρώσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Πιθανότητες εκπαιδευτικής μετάβασης ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα, ESS 2020/21

Η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα είναι μια διεθνής συγκριτική έρευνα που πραγματοποιείται ανά διετία σε ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος της είναι η καταγραφή των στάσεων, των αξιών και των κοινωνικών συνθηκών των πολιτών, με κοινή μεθοδολογία που επιτρέπει αξιόπιστες συγκρίσεις μεταξύ χωρών και διαχρονικά. Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.europeansocialsurvey.org/

Οι απόψεις σας μετρούν!

Ο 12ος γύρος της έρευνας βρίσκεται σε εξέλιξη στην Ελλάδα, υπό την επιστημονική ευθύνη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.). Συμμετέχοντας στην ESS, συμβάλλετε στη διαμόρφωση πολιτικών για μια πιο δίκαιη και συμπεριληπτική Ευρώπη.

Stamatopoulou, G., Symeonaki, M. (2025). Intergenerational Social Mobility in Europe: Findings from the European Social Survey. In: Skiadas, C.H., Skiadas, C. (eds) Quantitative Methods and Data Analysis in Applied Demography - Volume 2. The Springer Series on Demographic Methods and Population Analysis, vol 58. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-82279-7_19